

Sygn. akt IV CZ 78/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H.M.
przy uczestnictwie A.M.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 stycznia 2017 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w G.
z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt III Ca .../15,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 18 lutego 2016 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki postępowania A.M. od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 28 października 2015 r. w sprawie z wniosku H.M. o podział majątku wspólnego. Podkreślił, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 103 666,67 zł, zatem skarga kasacyjna jest niedopuszczalna jako niespełniająca wymagania przewidzianego art. 519¹ § 2 k.p.c.

Uczestniczka postępowania wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 lutego 2016 r. Jej zdaniem, wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi w niniejszej sprawie 300 000 zł. Uczestniczka podważa bowiem dokonane rozliczenie nakładów co do zasady, a nie co do wysokości nakładów w proporcji do udziałów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2013 r., IV CSK 98/13 (niepubl.), oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w sprawach działowych pozostaje w ścisłej zależności od wyników postępowania w tych sprawach i nie przesądza jej wartość przedmiotu podziału. Określa ją natomiast wartość przedmiotu kwestionowanego w skardze kasacyjnej rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji. W sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami oraz w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie rozstrzygnięciem sądu albo sposób podziału kwestionuje skarżący, a także wartość roszczeń dochodzonych w sprawie, będących przedmiotem zaskarżenia. Z reguły więc, nawet jeżeli skarżący kwestionuje orzeczenie w całości, wartość ta nie przekracza jego udziału w dzielonym majątku. Wyjątkowo jedynie, gdy uczestnik kwestionuje zasadę podziału i rzutuje to na wartość przedmiotu zaskarżenia, to może być ona wyższa. W postanowieniu z dnia 15 stycznia 2014 r., I CZ 113/13 (niepubl.) Sąd Najwyższy przyjął, że w sprawie o podział majątku, wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły nie może przekraczać wartości udziału należącego do

uczestnika tego postępowania. Jednak, gdy uczestnik zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Według postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., II CZ 16/14 (niepubl.), wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu, tj. roszczenia, żądania lub składnika majątkowego, którego dotyczy wniesiona skarga. Co do zasady w tych sprawach wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przekraczać wartości udziału należącego do skarżącego. Wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału, np. zarzucając, że dzielony majątek nie stanowi wspólności, albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków, albo rozliczenia nakładów w wysokości przekraczającej wartość udziału, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., V CSK 275/13 (niepubl.), tylko wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału.

Powołane postanowienia Sądu Najwyższego nie uzasadniają dokonanej przez Sąd Okręgowy z urzędu weryfikacji podanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia. Sąd Okręgowy uznał mianowicie, odrzucając skargę kasacyjną, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 103 666,67 zł, nie wyjaśniając zresztą, dlaczego tak przyjął. Tymczasem uczestniczka postępowania w skardze kasacyjnej kwestionuje co do zasady rozliczenie nakładów. Trudno byłoby w związku z tym przyjąć, że jej interes w tej sprawie nie odpowiada pełnej wartości nakładów. Trafny jest w tej sytuacji zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 519¹ § 2 k.p.c.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

